

Potentialet i understøttende undervisning set i forhold til potentialet i flere voksne i klassen i den fagopdelte undervisning

Dato: 11. maj 2016

Sags ID: SAG-2015-04074
Dok. ID: 2170882

E-mail: AAU@kl.dk
Direkte: 3370 3539

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 4

KL har i foråret 2016 modtaget en del henvendelser vedrørende Folkeskolelovens § 16b, der omhandler muligheden for at konvertere dele af den understøttende undervisning til fagopdelt undervisning med flere voksne i klassen. Henvendelserne handler både om beslutningsprocessen og om indholdet af de beslutninger, der træffes. Samtidig har der været en del medieinteresse om sagen. Nogle af de mediehistorier, der har været bragt, har givet et ufuldstændigt eller direkte forkert billede af reglerne og kommunernes håndtering af dem.

Dette notat opridser intentionen med understøttende undervisning set i forhold til folkeskolereformens mål, rammer og indsatser, som alle kommuner er forpligtet på. Notatet tydeliggør, at en eventuel konvertering skal foretages ud fra en afvejning af potentialet i den understøttende undervisning set i forhold til potentialet i fagopdelt undervisning med flere voksne.

Intentionen med understøttende undervisning

For at nå folkeskolereformens mål har alle elever fået en lidt længere skoledag med flere fagopdelte timer og med tid til understøttende undervisning. Formålet med understøttende undervisning fremgår af § 16a:

Den understøttende undervisning skal anvendes til forløb, læringsaktiviteter m.v., der enten har direkte sammenhæng med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner, eller som sigter på at styrke elevernes læringsparathed, sociale kompetencer, alsidige udvikling, motivation og trivsel.

(Folkeskoleloven, § 16a)

Understøttende undervisning er således et helt centralt element i folkeskolereformen, der skal fremme såvel elevernes læring som deres trivsel.

Mulighed for at konvertere understøttende undervisning til fagopdelt undervisning med flere voksne

Hvis det vurderes, at en klasse for at nå de faglige og øvrige mål vil have større behov for yderligere faglig støtte og undervisningsdifferentiering i form af flere voksne i klassen end for den tid, der ligger i den understøttende undervisning, er der mulighed for at konvertere noget af den understøttende undervisning til fagopdelt undervisning med flere voksne, jf.

Folkeskolelovens § 16b. Der er ikke mulighed for at konvertere al

understøttende undervisning og der er ikke mulighed for at konvertere tiden til andet end fagopdelt undervisning med flere voksne i klassen. Anvendelse af § 16b forudsætter, at der er udfordringer i den enkelte klasse, der gør det hensigtsmæssigt at sætte ind med flere voksne i klassen frem for med understøttende undervisning:

Kommunalbestyrelsen kan, for så vidt angår den understøttende undervisning, efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelsen og efter ansøgning fra skolens leder godkende at fravige reglerne om en mindste varighed af undervisningstiden i § 14b, stk. nr. 1 [red.: for 0.-3. klasse], og i helt særlige tilfælde § 14b, stk. 1, nr. 2 og 3 [red.: for 4.-9. klasse] i op til 1 skoleår med henblik på yderligere faglig støtte og undervisningsdifferentiering for bestemte klasser ved hjælp af ekstra personale i klassen.

(Folkeskoleloven, § 16b)

Dato: 11. maj 2016

Sags ID: SAG-2015-04074
Dok. ID: 2170882

E-mail: AAU@kl.dk
Direkte: 3370 3539

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 4

Resultater af forsøg med to voksne i undervisningen

I skoleåret 2012/13 gennemførte ca. 230 skoler et forsøg på 6. klasses trin, hvor de faste lærere havde enten en lærer eller en anden ressourceperson, fx en pædagog, med i en del af undervisningstiden. Evalueringen viser, at:

- Elevernes faglige resultater bliver forbedret, om end i mindre grad, når der er et tæt samarbejde mellem en lærer og anden ressourceperson fx en pædagog.
- Effekten er størst, hvis den anden person ikke er en lærer.
- Effekten er særlig positiv for elever, hvor forældrene højst har 10 års skolegang.

Læs mere på Undervisningsministeriets hjemmeside:

http://www.uvm.dk/Aktuelt/~/_UVM-DK/Content/News/Udd/Folke/2014/Apr/140410-Ekstra-undervisningstid-og-flere-voksne-i-klassen-styrker-laeseresultater

Der er pt ikke overblik over, hvor mange skoler, der har konverteret eller vil konvertere noget af den understøttende undervisning til fagopdelt undervisning med flere voksne. KL spørger til det i en undersøgelse blandt kommunale forvaltninger, der gennemføres i 2. kvartal 2016.

Betingelser for at konvertere understøttende undervisning

Konvertering af understøttende undervisning forudsætter, at man konkret vurderer, at den enkelte klasse har større behov for yderligere faglig støtte og undervisningsdifferentiering i form af flere voksne i klassen end for den tid, der ligger i den understøttende undervisning.

Det kan forekomme, at flere klasser på en skole vurderes at have et sådant behov. Men man kan ikke foretage en samlet vurdering af flere klassers eller en hel skoles behov.

Hvis man konverterer noget af den understøttende undervisning til fagopdelt undervisning med flere voksne i klassen, skal man fortsat leve op til folkeskolelovens øvrige bestemmelser, fx om, at eleverne skal møde åben skole, gennemsnitligt 45 minutters daglig motion og bevægelse samt lektiehjælp og faglig fordybelse.

Hvem kan beslutte en konvertering af understøttende undervisning?

Det fremgår af Folkeskolelovens § 16b, at det som udgangspunkt er kommunalbestyrelsen, der efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelsen og efter ansøgning fra skolens leder kan træffe beslutningen. Det følger af de almindelige bestemmelser om intern delegation, at beslutningen kan delegeres til et fagligt udvalg. Af det seneste notat fra ministeriet om sagen, dateret d. 13. januar 2016, fremgår, at kommunalbestyrelsen også kan delegere beslutningskompetencen til forvaltningen eller til den enkelte skole. I disse tilfælde er udgangspunktet fortsat, at såvel skolelederen som skolebestyrelsen inddrages.

Endelig er det muligt at delegere såvel ansøgnings- som beslutningskompetencen til skolebestyrelsen alene. I dette tilfælde kan der opstå den situation, at skolelederen ikke er enig i skolebestyrelsens beslutning om konvertering. Der kan også opstå den situation, at skolebestyrelsen træffer beslutninger efter § 16b, som er udgiftsdrivende, fx som følge af, at et antal elever skal tilbydes plads i skolens fritidsordning i den tid, skoledagen er blevet forkortet med, eller fordi det bliver nødvendigt at omlægge skolebusruter for at overholde befordringsforpligtelsen.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling har for nylig opdateret sin hjemmeside og samlet alt materiale vedrørende afkortning af skoledagens længde i medfør af folkeskolelovens § 16b her:

<http://www.uvm.dk/Uddannelser/Folkeskolen/Fag-timetal-og-overgange/Afkortning-af-skoledagens-laengde>

Kommunal opfølgning

Ifølge Folkeskoleloven kan godkendelse af konvertering af understøttende undervisning til fagdelt undervisning med flere voksne i klassen kun gives for et år ad gangen. Der er dog mulighed for at forlænge godkendelsen, hvis betingelserne er opfyldt. Det er et kommunalpolitisk ansvar, at bestemmelserne i forbindelse med en konvertering overholdes, og det er op til kommunen at beslutte en proces for godkendelse og eventuel fornyelse af den.

Kommunale eksempler**Vesthimmerland Kommune**

I Vesthimmerland Kommune er beslutningskompetencen om en eventuel konvertering delegeret til det faglige udvalg.

Skoler, der måtte ønske at konvertere dele af den understøttende undervisning for en eller flere klasser, skal sende en begrundet ansøgning til udvalget. Udgangspunktet er, at det skal være for en 2-årig periode, så man kan opnå solide erfaringer. I overensstemmelse med loven gives godkendelsen dog kun for et år ad gangen. Skoler, der søger og godkendes for det kommende skoleår, inviteres til at deltage i udvalgets møde i marts 2017 med henblik på, at udvalget kan vurdere, om forsøget kan/bør fortsætte det kommende år. Udvalget vil have fokus på de konkrete tegn på, at konverteringen har givet den ønskede forskel.

Dato: 11. maj 2016

Sags ID: SAG-2015-04074
Dok. ID: 2170882

E-mail: AAU@kl.dk
Direkte: 3370 3539

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 4

Hjørring

I Hjørring Kommune er beslutningskompetencen lagt ud til distriktsskolelederne.

Inden en distriktsskoleleder træffer beslutning om konvertering skal der ske følgende:

- Skolebestyrelsen afgive udtalelse
- Skolelederen sikre den lokale MED-inddragelse.
- Argumentation og dokumentation indsendes til forvaltningen – der er udarbejdet et særligt skema til formålet, hvori skolelederen skal beskrive baggrund, mål, tegn på effekt, konsekvenser mv. Skemaet skal synliggøre, at den enkelte skoledistriktsleder har taget højde for eventuelle afledte konsekvenser såsom yderligere pasningsbehov, befordring medvidere. Desuden skal skemaet anvendes i forbindelse med forvaltningens opsamling til Børne-, Skole- og Uddannelsesudvalget.

Dato: 11. maj 2016

Sags ID: SAG-2015-04074

Dok. ID: 2170882

E-mail: AAU@kl.dk

Direkte: 3370 3539

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 4 af 4